

## Utbildningsinspektion i Klöverbackens skola, grundskola F-6

### Innehåll

|                                                       |   |
|-------------------------------------------------------|---|
| Inledning .....                                       | 1 |
| Underlag .....                                        | 1 |
| Beskrivning av skolan .....                           | 2 |
| Sammanfattande bedömning .....                        | 2 |
| Bedömning av utbildningsresultaten .....              | 3 |
| Bedömning av verksamheten .....                       | 4 |
| Bedömning av förutsättningarna för utbildningen ..... | 5 |

### Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Klöverbackens skola den 21 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida ([www.skolverket.se/Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Klöverbackens skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Klöverbackens skola intervjuades elever, lärare, skolledare samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass samt årskurserna 1–6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

## Beskrivning av skolan

| Klöverbackens skola | Antal barn/elever |
|---------------------|-------------------|
| Skolbarnsomsorg     | 95                |
| Förskoleklass       | 25                |
| Grundskola          | 143               |

Klöverbackens skola hör till skolområdet Inland. På skolan finns förskoleklass, årskurserna 1–6, fritidshem samt en så kallad fritidsklubb för elever i årskurserna 3–6. Skolan invigdes 1997 och är belägen i Munkegårdsområdet i Kungälv kommun.

Skolan består av tre låga byggnader. I varje hus finns såväl skola som fritidsverksamhet. Lokalerna samutnyttjas för att tillgodose alla verksamheters behov. Eleverna äter skollunch i klassrummen. Undervisning i ämnena idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap, slöjd samt språkval genomförs på andra skolor i området.

Skolan ligger i anslutning till ett naturområde. En del av skolgården består av en äng med en bäck och skog. Utemiljön används i hög utsträckning i det pedagogiska arbetet.

Skolan har en lokal styrelse där föräldrarna är i majoritet. Styrelsen har beslutsrätt över ett antal frågor till exempel utveckling av samarbetet mellan hem och skola, samverkan mellan skolor i rektorsområdet, fastställa program för att motverka mobbing och trakasserier, friluftsverksamhetens innehåll och upplägg samt att elevens val innehåller ett allsidigt urval av ämnen. Dessutom måste rektorn överlägga med den lokala styrelsen innan vissa beslut fattas. Detta gäller till exempel en del budgetfrågor, organisation, verksamhetskrav och kvalitetskrav samt den lokala arbetsplanen.

På skolan finns ett antal elever med annat modersmål än svenska. Dessa elever har ofta varit i Sverige några år.

## Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Klöverbackens skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Klöverbackens skola får en utbildning som är allsidig och varierad och rymmer stimulans och utmaningar. Undervisningen kännetecknas av ett inkluderande förhållningssätt, det vill säga att elever i behov av särskilt stöd får undervisning som är anpassad för dem inom klassens ram.

Skolan är byggd med tanke på att lokalerna skall samutnyttjas av grundskolan och skolbarnsomsorgen och med intentionen att samarbetet skall utvecklas mellan dessa verksamheter. I detta samarbete utnyttjar skolan de kompetenser respektive yrkeskategori besitter på ett sätt som stödjer elevernas allsidiga kunskapsutveckling. På Klöverbackens skola finns en lokal föräldrastyrelse med beslutandemajoritet. Föräldrarna tycker att de genom arbetet i skolan har god

inblick i hur skolan fungerar och får goda möjligheter att påverka situationen i skolan. De är mycket nöjda med rektorns arbete med föräldrastyrelsen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör arbeta för att elevernas inflytande över och ansvar för det egna lärandet ökar.
- Skolan bör arbeta för att elevernas medvetenhet om målen för utbildningen stärks.
- Skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnena bör utvecklas och systematiseras.
- Skolan bör utveckla kvalitetsarbetet så att det i högre grad knyter an till skolans lokala utvecklingsbehov.
- Skolans arbete med värdegrundsfrågor måste intensifieras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Undervisningen i svenska som andraspråk anordnas inte istället för undervisning i svenska (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).

### Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2 samt de nationella kursplanerna.

Resultaten vid nationella ämnesprov i årskurs 5 används som ett underlag för att planera åtgärder och stödinsatser inför årskurs 6. Resultaten analyseras och utifrån dessa gör skolan en bedömning avseende behov av såväl individuellt stöd som stöd till klassen som helhet. De senaste tre åren har resultaten indikerat en ökad måluppfyllelse i ämnena svenska, engelska och matematik. Resultaten för år 2005 var dock betydligt sämre än föregående år och har föranlett att de elever som då inte nådde målen i årskurs 5 fått stöd under innevarande läsår. Läraren i klassen bedömer att nästan alla elever som inte nådde målen föregående läsår nu gör det. Någon sammanställning av måluppfyllelsen i årskurs 5 i övriga ämnen har skolan inte presenterat. Inspektörerna bedömer att måluppfyllelsen i svenska, matematik och engelska ligger i linje med de nationella målen.

Eleverna uppger att det förekommit en del mobbning på skolan och att de vuxna då tagit tag i det. Vid tillfället för inspektionen förekommer det enligt eleverna mycket konflikter under rasterna men ingen direkt mobbning.

Vid inspektionstillfället framkommer det vid samtal med lärare, elever och rektorn att det finns tendenser till främlingsfientlighet och bristande tolerans mellan grupper bland elever på skolan. Inspektörerna vill i detta sammanhang betona att skollagen liksom läroplanerna tydligt anger att skolan har ett ansvar för att förmedla och förankra de grundläggande värden vårt samhälle vilar på däribland tolerans för människors olikheter.

## Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

### **Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet**

Vid skolan finns fungerande elevråd och klassråd. Eleverna har genom dessa inflytande över den fysiska arbetsmiljön. Elevrådet behandlar även övergripande trivselsfrågor till exempel hur det är på raster samt utser elevrepresentanter till den lokala styrelsens sammanträden. Inspektörerna ser under lektionsbesök flera exempel på att eleverna har inflytande över hur undervisningen skall bedrivas på klassnivå.

Enligt intentionerna i 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att eleverna i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. En förutsättning för att eleverna skall kunna ta ett reellt ansvar för sitt lärande i en målstyrd skola är att de känner till vilka målen för utbildningen är. Vid inspektörernas samtal med eleverna framkommer dock att de inte är medvetna om mål för utbildningen. På Klöverbackens skola blir elevernas möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande därmed begränsat. Eleverna uppger också att de i mycket liten omfattning har inflytande över eller tar ansvar för sitt eget lärande. Enligt skolans kvalitetsredovisning skall målen i läroplanen och kursplanerna konkretiseras för eleverna. Inspektörerna bedömer att skolan bör påskynda arbetet med att tydliggöra målen för eleverna. Dessutom bör skolan arbeta för att öka elevernas ansvar för och ansvarstagande för det egna lärandet.

Som tidigare nämnts i denna rapport förekommer främlingsfientliga tendenser på skolan och i det område skolan är beläget i. Vid inspektionsbesöket framkommer inte att skolan har strategier för att arbeta med detta. Inte heller framkommer det någonstans ett tydligt ställningstagande mot dessa tendenser från skolans sida. Det förekommer enligt eleverna också en hel del konflikter mellan eleverna såväl på raster som under fritid. På skolan finns kamratstödjare från och med årskurs 2. Eleverna upplever dock att kamratstödjarna har alltför få möten i kamratstödjargruppen för att det skall bli någon kraft i arbetet. Skolverket vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Skolan är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med värdegrundsfrågor måste intensifieras.

### **Individanpassning, individuell studieplanering och stöd**

När eleverna börjar i årskurs 1 gör specialpedagogen en kartläggning av elevernas läskunskaper. Det innebär att hon pratar individuellt med varje elev för att ta reda på hur långt eleven kommit i sin språkutveckling och i sin läsutveckling. Detta för att lärarna skall få en tydlig uppfattning om elevernas läsförmåga och kunna anpassa undervisningen efter varje elev. Inspektörerna bedömer att detta ger lärarna en god förutsättning för att i tidig ålder anpassa inläringen efter individernas förutsättningar och förkunskaper.

### **Utvärdering av lärandet och bedömning**

På Klöverbackens skola följer lärarna på ett systematiskt sätt elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska och matematik. I övriga ämnen finns lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna. Dessa används för att kontrollera att samtliga moment har berörts i undervisningen men inte för att bedöma och följa elevernas kunskapsutveckling i respektive ämne. Lärarna uppger att de genom sin långa erfarenhet har kunskap om de enskilda elevernas möjlighet att nå mål att uppnå i årskurs 5. Uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Inspektörerna bedömer att lärarna har en god bild av elevernas kunskapsutveckling men att den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling i relation till de nationella målen bör utvecklas.

### **Kvalitetssäkring, förbättringsarbete och ledning**

Skolan upprättar en kvalitetsredovisning som överensstämmer med kraven i förordningen om kvalitetsredovisningar. Dock uppger såväl rektorn som lärare att utrymmet för skolans egna prioriterade områden blir för begränsat i det av kommunen fastställda systemet för kvalitetsredovisningar. Genomförande, utvärderingar samt analys och reflektion kring utvärderingar av skolans egen verksamhet behöver utvecklas och få större plats i skolans arbete med kvalitetsutveckling. Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet bör utvecklas så att det i högre grad knyter an till skolans lokala utvecklingsbehov.

Förutom skolan har rektorn ansvar för en förskola. Vid samtal framkommer det att hon är förtrogen med verksamheten. Rektorn uppger dock att hon är ensam i sin roll och att hon saknar stöd i det administrativa arbetet. Lärarna efterlyser större utmaningar i det pedagogiska arbetet och mer utrymme för pedagogiska diskussioner.

## **Bedömning av förutsättningarna för utbildningen**

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Vid tillfället för inspektionen framkommer det att svenska som andraspråk anordnas för de elever som behöver det i form av undervisning utanför klassens ram, som en form av stödundervisning vid ett eller ett par tillfällen i veckan. Vem som fattar beslut att eleverna skall undervisas i svenska som andraspråk är oklart. Inspektörerna vill framhålla att ämnet svenska som andraspråk är ett självständigt ämne med egen kursplan och inte skall betraktas som ett stödämne till svenska som modersmål. De elever som har behov av svenska som andraspråk skall följa detta ämnes kursplan även inom den undervisning som bedrivs i klassrumssituationen. Utvärdering och planering av deras kunskapsutveckling skall ske utifrån de mål som finns för detta ämne. Inspektörerna bedömer att svenska som andraspråk skall anordnas för de elever vid skolan som behöver det.

Lärarna är väl utbildade för den undervisning de huvudsakligen bedriver. Enligt skolledningen är antalet lärare 6,53 på 100 elever.

Inspektörerna har med rektor, lärare, elever samt föräldrar diskuterat skolans tillgång till personal, läromedel och övriga materiella resurser. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolan därvidlag har förutsättningar för att eleverna skall kunna nå de nationella målen.

|            |          |
|------------|----------|
| Datum      | Ort      |
| 2006-12-19 | Göteborg |

Anna Wide

Agneta Wennberg